

7. Декрету Кабінету Міністрів України "Про прибутковий податок з громадян" від 26.12.1992 р., № 13-92. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon4.rada.gov.ua/laws/show/13-92>.

8. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.ukrstat.gov.ua>.

9. Клименко О. Новый Податковий кодекс: знищення малого та середнього бізнесу чи перехід його "в тінь" / О. Клименко. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.politika.cn.ua/list/ua/news/0/3697.html>.

10. Дробязко С.І. Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу / С.І. Дробязко, Т.М. Козир, С.Б. Холод. – К : Центр навч. літ-ри, 2012. – 416 с.

Тесля С.М., Платко М.И. Особенности применения упрощенной системы налогообложения субъектов малого бизнеса

Рассмотрены действующие условия и особенности применения упрощенной системы налогообложения, учета и отчетности субъектами малого бизнеса в Украине. Определены возможные положительные последствия и негативные моменты реформы, предложены пути дальнейшего совершенствования упрощенной системы налогообложения как социальной функции в условиях финансово-экономической ситуации в стране.

Ключевые слова: налоги, упрощенная система налогообложения, прибыль, единый налог, субъект малого бизнеса.

Teslya S.M., Platko M.I. Features of simplified system of taxation of small business

In this article the author examines existing conditions and features of a simplified system of taxation, accounting and reporting of a small business in Ukraine. The possible benefits and negative aspects of the reforms suggested ways of further improving the simplified tax system as a social function in terms of financial and economic situation in the country.

Keywords: taxes, simplified tax system, profit, flat tax, subject of small business.

УДК 338.48

Здобувач П.М. Томич¹ – НУ "Львівська політехніка"

ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Розглянуто сутність поняття та різновиди інвестицій, визначено їх роль у процесі розвитку підприємства, що забезпечується шляхом обґрунтованого управління інвестиційною діяльністю. Для підвищення результативності інвестиційної діяльності досліджено стратегію і тактику її здійснення на підприємствах.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, стратегія, тактика, результативність.

Актуальність проблеми та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. У сучасних ринкових умовах господарювання діяльність підприємств часто характеризується нестачею ресурсів для забезпечення виробничо-господарського процесу. Для подолання цього підприємствам потрібно вести інвестиційну діяльність. Окрім таких об'єктивно необхідних явищ, які є наслідком дії негативних чинників як на рівні підприємства, так і на рівні держави загалом, мотивами інвестиційної діяльності є підвищення конкурентоспроможності підприємства, що відбувається шляхом зростання вартості, освоєння нових ринків збуту, покращення іміджу тощо.

Отже, для підприємств інвестиції створюють низку вигод: вони сприяють збільшенню доходів та прибутків, нормалізації фінансового стану, активізації виробництва, впровадженню новітніх технологій та досягнень НТП тощо [1]. Для економіки країни інвестиції також мають певні переваги. Вони пришвидшують розвиток ринку товарів та послуг, сприяють макроекономічній стабілізації, розвитку ринкової інфраструктури, дають змогу вирішувати багато соціально-економічних проблем [2].

Для досягнення економічного зростання та інших переваг інвестиційної діяльності підприємствам потрібно забезпечити економічно обґрунтоване управління нею. З цією метою важливо дослідити поняття стратегії і тактики інвестиційної діяльності.

Аналіз останніх наукових досліджень та визначення питань, що не вирішені. Зазвичай інвестиціями вважають вкладення капіталу у здійснення певних економічних проектів сьогодні з метою одержання доходів у майбутньому [3]. Проте в економічній літературі та практиці управління підприємствами інвестиції мають ще кілька тлумачень.

На макrorівні інвестиції визначають як частину сукупних витрат (валового внутрішнього продукту). Вони складаються із: витрат підприємств на нові засоби виробництва чи збільшення товарних запасів, населення на житло тощо. На мікрорівні інвестиції пов'язані із створенням капіталу [3, 4]. В.М. Гринькова наголошує, що відмінності трактування поняття "інвестиції" на макро- та мікрорівні визначаються залежно від цілей і завдань дослідження та істотних ознак поняття [5]. Найбільш істотними з них, на думку автора, є: відкритість інвестицій як системи; їх здатність приносити прибуток або соціальний ефект; здатність перетворення частини нагромадженого капіталу в альтернативні види активів суб'єкта господарювання; можливість використання різноманітних інвестиційних ресурсів, які характеризуються попитом, пропозицією та ціною; наявність цілеспрямованого способу вкладення капіталу в будь-які об'єкти або активи щодо впровадження НТП тощо.

Майорова Т.В. визначає відмінності поняття інвестицій і на мікрорівні. Вони пов'язані з різними можливостями нарошення капіталу, наприклад шляхом придбання цінних паперів, що є розвитком теорії фінансів [3]. Таке трактування інвестицій в Україні не надто поширене. Частіше інвестиції на мікрорівні тяжіють до поняття "капітальних вкладень": вкладення у поповнення основних фондів, обігових коштів, нематеріальних активів.

У чинному законодавстві також існують відмінності щодо визначення поняття інвестицій. У Законі України "Про інвестиційну діяльність" № 5492-17 зі змінами і доповненнями від 20.11.2012 р. визначено, що інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, внаслідок якої створюється прибуток або досягається соціальний ефект [6]. Також у законі зазначено, які саме види цінностей беруться до уваги:

- грошові кошти, цільові банківські вклади, паї, акції та інші цінні папери;
- рухоме та нерухоме майно;
- майнові права, що випливають з авторського права, досвід та інші інтелектуальні цінності;

¹ Наук. керівник: проф. О.С. Кузьмін, д-р екон. наук.

- сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної інформації, навичок та виробничого досвіду, необхідних для організації того чи іншого виробництва;
- права користування землею та інші цінності.

У Податковому кодексі України № 2755-VI від 02.12.2010 р. (на підставі прийняття якого припинена дія Закону "Про оподаткування прибутку підприємств") зазначено, що інвестиція – це господарська операція, яка передбачає придбання основних фондів, нематеріальних активів, корпоративних прав та цінних паперів в обмін на кошти або майно [7]. Також у кодексі здійснено поділ інвестицій на капітальні, фінансові та реінвестиції.

Отже, інвестиції – це вкладення коштів у об'єкти інвестування. Інвестиційну діяльність можна розглядати у кількох аспектах: залежно від середовища інвестиційну діяльність можна розглядати на макро- та мікрорівні; зважаючи на методи створення капіталу (приросту вартості на мікрорівні інвестиційної діяльності); залежно від об'єктів вкладення капіталу та їх результативності. Незважаючи на те, що інвестиційна діяльність широко висвітлена в економічній літературі та опрацьована вітчизняними та зарубіжними авторами, суперечливими залишаються не лише поняття інвестицій, а і питання стратегії і тактики інвестиційної діяльності.

Мета роботи – вивчити стратегію і тактику інвестиційної діяльності та уточнити мету їх побудови на підприємствах.

Викладення основного матеріалу дослідження з науковим авторським обґрунтуванням отриманих результатів. Як уже зазначалось, інвестиційна діяльність підприємств здійснюється відповідно до стратегії. Розглянемо стратегію інвестиційної діяльності ПрАТ "Єврокар", що здійснює виробництво легкових автомобілів марки "Шкода" та є одним із найбільших виробників у Закарпатській області.

Із часу свого заснування (2001 р.) підприємство постійно реалізує інноваційну та інвестиційну діяльність. Загальний обсяг інвестицій у розвиток підприємства впродовж десяти років становить 250 млн дол. США. Головними інвесторами підприємства протягом усього періоду були чеський концерн "Шкода ауто а. с." та німецький концерн "Фольксваген" (за даними груп компаній Атолл Холдинг).

У 2011 р. на підприємстві відбулась реалізація інвестиційної програми щодо оновлення та розширення виробництва. Зокрема, на підприємстві відбулась модернізація виробництва: оновлення конвеєра, лінії з виробництва двигунів, створено нові виробничі потужності. Також, у рамках інвестиційної програми ПрАТ "Єврокар", його відвідала група потенційних інвесторів із Чехії, Словаччини, Угорщини та інших країн Європи. Тоді ж відбулася міжнародна конференція на тему перспектив створення виробництв автомобільних комплектуючих. У заході взяли участь представники ŠKODA Auto a.s. (Чехія), VW RSO BP (Угорщина), учасники кластерів виробників комплектуючих зі Словаччини, Угорщини, а також українські постачальники.

Отже, підприємство активно здійснює інвестиційну діяльність, цілями якої є створення повномасштабного виробництва легкових автомобілів на те-

риторії України, а його стратегія полягає у розширенні обсягу виробництва та модельного ряду автомобілів. В інвестицій галузі основні сили підприємства спрямовані на пошук нових інвесторів, для чого підприємство реалізовує різноманітні проекти.

Заслугує на увагу також стратегія інвестування на ПрАТ "Галичина". ПрАТ "Галичина" – один із п'яти найбільших виробників цільно-молочної продукції в Україні. Підприємство засноване у 1998 р., на сьогодні охоплює 11 % ринку. Стратегія компанії "Галичина" орієнтована на розвиток обсягу продажу в межах України, для чого підприємство розвиває власну дистрибуційну мережу. Щодо інвестування, то головний акцент у діяльності підприємства ставиться також на модернізацію виробничого процесу. Для цього підприємство здійснює постійні інвестиції у матеріально-технічну базу. Капітальні інвестиції ПрАТ "Галичина" за 2011 р. у виробничі потужності, транспорт, сировинну зону та інші основні засоби, нематеріальні активи без ПДВ становлять 11093 тис грн [8].

ТОВ "Нестле-Україна" – виробник продуктів харчування та напоїв функціонує із 1994 р. Підприємство просуває в країні такі бренди, як Nescafe, Nesquik, Nuts, KitKat, Purina, "Світоч", "Мівіна" тощо. Загальний обсяг продажу корпорації на українському ринку в 2012 р. становив 4,89 млрд грн.

Серед виробників продуктів харчування ця корпорація відрізняється найбільшими у світі обсягами інвестицій в наукові дослідження та технічні розробки, а стратегія підприємства на українському ринку пов'язана з реструктуризацією окремих фабрик компанії чи купівлею інших. Інвестиції в модернізацію і розширення виробництва на фабриках групи в Україні у 2012 р. становили близько 235 млн грн. Інвестиції в нові виробничі лінії з пакування кави – понад 23 млн грн. У 2012 р. інвестиції в кондитерське виробництво львівської фабрики – близько 130 млн грн. [9]. На підприємстві були збільшені потужності діючого устаткування і введені в дію нові лінії з виробництва шоколадних батончиків. Завдяки цьому можливості фабрики щодо випуску продукції зросли на 3,4 тис. т за рік.

Отже, інвестиційну діяльність підприємства та процеси управління нею потрібно здійснювати відповідно до стратегії – напряму розвитку організації, який відображений у комплексному плані та призначений для здійснення її місії та досягнення цілей. Проте доцільно приділити увагу також тактиці інвестиційної діяльності, що базується на короткотермінових планах [10].

На основі аналізу останніх досліджень за проблемою [1-10] можна стверджувати, що тактика інвестиційної діяльності в економічній літературі є недостатньо дослідженою. Зазвичай її трактують згідно з двома підходами. Відповідно до першого, під тактикою розуміють поточні плани з реалізації стратегії чи конкурентні дії менеджерів для її досягнення. Згідно з другим підходом, тактикою є сукупність засобів, прийомів і методів досягнення цілей у конкретних умовах. Тобто вона є методом реалізації стратегії.

Отже, тактикою інвестиційної діяльності підприємства є сукупність короткотермінових дій, практичних методів і прийомів менеджменту, що використовуються для реалізації стратегій інвестиційної діяльності під-

приємства. Тактика має такі властивості: короткотерміновий характер, реактивність, практичну спрямованість, конкретність, адаптивність методів та прийомів менеджменту тощо [11].

Як уже зазначалось, тактику переважно розробляють на короткотермінові часові періоди, терміном до одного року. Це відбувається на основі стратегії. Далі у процесі тактичної діяльності відбувається уточнення стратегії. Таким чином, успішне управління інвестиційною діяльністю на підприємстві забезпечується шляхом розроблення стратегії підприємства та його тактики, яка є уточненням стратегії та призначена для її успішної реалізації.

Висновки і перспективи подальших наукових розробок у цьому напрямі. Для забезпечення результативності виробничо-господарської діяльності, активного оновлення технологій, розширення ділової активності та підвищення конкурентоспроможності підприємства потрібно вести інноваційну діяльність. Досягнення зазначених цілей інвестиційної діяльності забезпечується економічно обґрунтованим управлінням нею, що передбачає формування стратегії і тактики інвестиційної діяльності.

Стратегії інвестиційної діяльності – це комплексний план інвестиційної діяльності, який містить систему довготермінових цілей інвестиційної діяльності і набір найбільш ефективних шляхів для їх досягнення. Її розробляють на довготерміновий період (до 10 років, залежно від сфери діяльності підприємства) відповідно до певних принципів. Тактика інвестиційної діяльності є уточненням та конкретизацією стратегії інвестиційної діяльності, що розробляється відповідно до неї на термін до одного року. Досягнути результативного впровадження стратегії без розроблення відповідної тактики діяльності не можливо, що визначає важливість її формування на підприємствах.

Література

1. Пересада А.А. Інвестування : навч.-метод. посібн. [для самост. вивч. дисц.] / А.А. Пересада, О.О. Смірнова, С.В. Онікієнко, О.О. Ляхова. – К. : Вид-во КНЕУ, 2001. – 251 с.
2. Савчук В.П. Анализ и разработка инвестиционных проектов : учебн. пособ. / В.П. Савчук, С.И. Прилипко, Е.Г. Величко. – К. : Вид-во "Абсолют – В", "Эльга", 1999. – С. 17-24.
3. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність : підручник [для студ. ВНЗ] / Т.В. Майорова. – К. : Центр навч. літ-ри, 2009. – 472 с.
4. Гринькова В.М. Інвестування : підручник / В.М. Гриньова та ін. – К. : Вид-во "Знання", 2008. – 452 с.
5. Моисеєнко І.П. Інвестування : навч. посібн. / І.П. Моисеєнко. – К. : Вид-во "Знання", 2006. – 490 с.
6. Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 20.11.2012 р., № 5492-17 зі змінами і доповненнями. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р., № 2755-VI. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
8. Чагаровский В. Изменения в молочной отрасли. Возможные пути минимизации влияния экономического кризиса / В. Чагаровский. [Электронный ресурс]. – Доступный с [http://www.ifc.org/ifcext/uspp.nsf/AttachmentsByTitle/Presentation_Chagarovskiy_rus/\\$FILE/Chagarovskiy_Rus.pdf](http://www.ifc.org/ifcext/uspp.nsf/AttachmentsByTitle/Presentation_Chagarovskiy_rus/$FILE/Chagarovskiy_Rus.pdf).
9. Нестле в Україні. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.nestle.ua/aboutus/nestleukraine>.
10. Кузьмін О.Є. Теоретичні та прикладні засади менеджменту : навч. посібн. / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. – Вид. 4-ге, [перероб. та доп.], [стереот.]. – Львів : Вид-во "Інтелект-Захід", 2009. – 384 с.

11. Балабанова, Л.В. Управление реализацией стратегий предприятия: маркетинговый подход : монография / Л.В. Балабанова, И.С. Фоломкина. – Донецк : Вид-во ДонНУЕТ, 2009. – 402 с.

Томич П.М. Инвестиции как фактор развития предприятий

Рассмотрена сущность понятия и разновидности инвестиций, определена их роль в процессе развития предприятия, которая обеспечивается путем обоснованного управления инвестиционной деятельностью. Для повышения результативности инвестиционной деятельности исследованы стратегия и тактика ее осуществления на предприятиях.

Ключевые слова: инвестиционная деятельность, стратегия, тактика, результативность.

Tomych P.M. Investments as factor of development of enterprises

Essence of the notion and varieties of investments, prominent their role in the process of development of enterprise is considered which is provided by a reasonable management investment activity. For the increase of effectiveness of investment activity, strategy and tactic of investment activity of enterprises is investigational.

Keywords: investment activity, strategy, tactic, effectiveness.

УДК 336.71

Здобувач В.Ф. Халло¹ – Львівська КА

СУБ'ЄКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖГАЛУЗЕВОЇ БАНКІВСЬКОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Розглянуто склад суб'єктів державного регулювання міжгалузевої банківської конкуренції, сутність їх діяльності та роль у розвитку економічної конкуренції у банківському секторі економіки України. Висвітлено спільні з банками конкурентні засади страхових компаній, інститутів спільного інвестування, кредитних спілок, недержавних пенсійних фондів та інших фінансових посередників, а також потенційні можливості розвитку міжгалузевої банківської конкуренції.

Ключові слова: міжгалузева банківська конкуренція, суб'єкти державного регулювання конкуренції, страхові компанії, інститути спільного інвестування, кредитні спілки, недержавні пенсійні фонди, фінансові посередники.

Постановка проблеми. Вітчизняна банківська система покликана бути одним із найголовніших інститутів реалізації державної політики зростання та модернізації економіки. Водночас, ускладнення конкуренції у банківській сфері України в умовах негативного впливу зовнішнього середовища актуалізує проблему економічного виживання банків, постійної підтримки й підвищення конкурентоспроможності з метою утримання своїх позицій. Важливу роль у цьому процесі відіграє держава, яка сприяє формуванню конкурентного середовища за допомогою інструментів регулятивного впливу.

Питанням державного регулювання економічної конкуренції та його механізмів у банківському бізнесі України приділяли значну увагу у своїх працях класики економічної науки: А. Сміт, Д. Рікардо, Дж.М. Кейнс, М.І. Туган-Барановський та ін. Вагомий внесок у дослідження цієї проблематики зробили такі вітчизняні вчені, як Г.І. Башнянин, І.О. Бланк, О.Д. Вовчак, В.І. Грушко, М.П. Денисенко, О.В. Дзюблюк, І.І. Д'яконова, Ю. Заруба, Л.В. Кузнєцова, Т.В. Майорова, А.М. Мороз, С.К. Реверчук, А.А. Пересада, Ю. Пікуш, І. Фомін, Н.М. Шелудько та ін.

¹ Наук. керівник: проф. Ольга Дмитрівна Вовчак, д-р екон. наук – Львівська КА